

Wonen en Bouwen

Vorm en functie — volgt de vorm altijd de functie, of bepaalt de vorm soms ook de functie?

Over dit thema

Dit thema draait om de wisselwerking tussen hoe we ontwerpen en bouwen, en waarom we dat op een bepaalde manier doen. Het gaat niet alleen over gebouwen, maar ook over de manier waarop we samenwonen, hoe cultuur en klimaat onze bouwstijlen beïnvloeden, en hoe dit door de geschiedenis heen is veranderd.

Samenwonen, cultuur en traditie

We verkennen waarom mensen op bepaalde manieren samenwonen. Is de manier waarop huizen zijn ontworpen puur functioneel, of ook gevormd door culturele gewoonten? Denk aan de grachtenpanden in Amsterdam — smal en hoog vanwege de beperkte ruimte, maar ook door culturele en esthetische keuzes — of aan de boerderijen in het noorden van Nederland, gevormd naar de behoeften van het boerenbedrijf en de bescherming tegen het weer.

Klimaat en omgeving

In warme landen zien we huizen met dikke muren en kleine ramen om de hitte buiten te houden; in koudere klimaten zijn huizen juist ontworpen om warmte vast te houden. We onderzoeken hoe bouwstijlen zijn aangepast aan de omgeving en hoe moderne technologie ons helpt om anders met klimaatuitdagingen om te gaan — met duurzame materialen en energiezuinige gebouwen.

Bouwen door de eeuwen heen

Van kastelen en kathedralen die macht en geloof symboliseerden, tot moderne wolkenkrabbers en futuristische huizen: elk tijdperk bracht zijn eigen stijl en functie. Samen laten ze zien hoe bouwkunst evolueert en zich aanpast aan de veranderende behoeften van de samenleving.

DE KERN

Vorm en functie staan nooit los van elkaar. Leerlingen onderzoeken hoe gebouwen en huizen zijn ontworpen met zowel praktische overwegingen als esthetische keuzes — en hoe cultuur, klimaat en geschiedenis ons wonen en bouwen blijven vormen.

Opbouw van het thema

Vier leerpaden bouwen op elkaar voort — van de eigen leefwereld van kleuters tot de architectuurgeschiedenis in de bovenbouw.

KL Kleuter

Zo woon ik

Ontdekken van de eigen leefomgeving

OB Groep 3–4

Kleur en Materiaal

Ontdek de bouw en kleurgebruik van huizen

MB Groep 5–6

Wonen en Bouwen in andere landen

Ontdekkingstocht rond de wereld

BB Groep 7–8

Soorten Gebouwen

Reis door de geschiedenis van architectuur

KL · Kleuter

Zo woon ik

Ontdekken van de eigen (leef)omgeving

De kleuters beginnen aan een ontdekkingsreis door hun eigen leefwereld: het huis waarin ze wonen, de school waar ze dagelijks heen gaan en het dorp of de stad waarin ze opgroeien. Voor jonge kinderen is de directe omgeving een bron van veiligheid en herkenning — dit leerpad helpt hen die omgeving met nieuwe ogen te bekijken.

Ze maken kennis met de verschillende soorten huizen in hun buurt — rijtjeshuis, boerderij, vrijstaand huis of flat — en ontdekken dat huizen er overal anders uit kunnen zien. Door verhalen en ervaringen te delen leren ze hoe anderen wonen, en kijken ze ook binnen: elke ruimte heeft een eigen functie. De keuken is om te koken, de slaapkamer om te slapen.

Zo leggen we een belangrijke basis voor het begrip van vorm en functie: elk huis en elke ruimte is ontworpen met een doel, sterk beïnvloed door de omgeving waarin we leven.

KERNPUNTEN

- Soorten huizen in de eigen buurt herkennen
- Hoe leven mensen samen in een huis of buurt?
- Functies van ruimtes: vorm en functie komen samen in het eigen huis
- Werkvormen: verhalen, spelletjes en creatieve opdrachten

Kleur en Materiaal

Ontdek de bouw van huizen

De onderbouw gaat een stap verder: hoe worden huizen eigenlijk gebouwd? Wat maakt een huis stevig, en waarom zien huizen er aan de buitenkant zo verschillend uit? De kinderen verkennen bouwmaterialen — baksteen, hout, beton en glas — en ontdekken dat die per regio verschillen. De plek waar je woont heeft invloed op hoe een huis gebouwd wordt.

Daarnaast duiken ze in de wereld van kleuren. Waarom worden sommige huizen wit geverfd en andere rood, geel of blauw? Kleuren zijn niet alleen een esthetische keuze, maar ook praktisch: een lichte gevel reflecteert warmte, een donkere houdt warmte vast. Ook binnen heeft elk materiaal en elke kleur een functie — zachte vloerbedekking in de slaapkamer voelt anders dan harde tegels in de badkamer.

Zo ontwikkelen de kinderen inzicht in de wisselwerking tussen vorm, functie en esthetiek, en denken ze na over hun eigen huis: welke materialen zijn er gebruikt, en waarom?

KERNPUNTEN

- Bouwmaterialen: baksteen, hout, beton en glas
- Regionale verschillen in bouwen
- Kleur als esthetische én praktische keuze
- Materialen en kleuren binnenshuis hebben een functie

Wonen en Bouwen in andere landen

Ontdekkingsstocht rond de wereld

De middenbouw gaat op reis langs verschillende continenten. Dit leerpad bouwt voort op de kennis over vorm en functie en verbreedt de blik: hoe hebben mensen over de hele wereld, door de eeuwen heen, gebouwd en gewoond? Leerlingen reizen langs de lemen hutten van Afrikaanse dorpen, de iglo's van de Inuit, de boomhutten van de Korowai in het Indonesische regenwoud en de zwevende dorpen op het Titicacameer.

Ze ontdekken dat wonen en bouwen niet alleen door praktische overwegingen worden bepaald: cultuur, tradities en klimaat spelen een cruciale rol. We kijken ook terug in de tijd, naar de bouwwerken van de Maya's, Inca's en Azteken — welke materialen gebruikten zij, en waarom? En hoe verhouden die zich tot de moderne gebouwen die daar nu staan?

Van sierlijke tempels in Azië tot koloniale huizen in Zuid-Amerika: er is niet één manier om te bouwen of te wonen. Elke bouwstijl heeft zijn eigen verhaal — elke cultuur vond een eigen oplossing voor de uitdagingen van haar omgeving.

KERNPUNTEN

- Bouwstijlen en woonvormen op alle continenten
- Aanpassing aan klimaat: woestijn, oerwoud, toendra
- Oude beschavingen: Maya's, Inca's en Azteken
- Cultuur en traditie als vormgevers van bouwstijl

Soorten Gebouwen

Een reis door de geschiedenis van architectuur

De bovenbouw reist door de tijd: van grotwoningen en eenvoudige hutten in de prehistorie tot de futuristische meesterwerken van morgen. De centrale vraag — waarom zijn bepaalde gebouwen in een bepaalde periode ontstaan? — leert leerlingen niet alleen naar de vorm te kijken, maar vooral naar de redenen erachter.

Bouwen is altijd een reactie geweest op de behoeften van een tijd: schuilplaatsen tegen weer en wilde dieren, tempels en piramides voor goden en heersers, kastelen en kathedralen als religieuze en politieke centra, fabrieken en stations als symbolen van de industriële revolutie. En nu bouwen we met aandacht voor duurzaamheid en technologie, zoals energieneutrale huizen en intelligente gebouwen.

Aan de hand van beroemde bouwwerken — Griekse tempels, Romeinse aquaducten, de Eiffeltoren, de eerste wolkenkrabbers — ontdekken leerlingen dat achter elk gebouw een verhaal en een visie schuilgaan. En ze kijken vooruit: hoe zien gebouwen er over honderd jaar uit, in een wereld met klimaatverandering en bevolkingsgroei?

KERNPUNTEN

- Van prehistorie tot 21e eeuw: elk tijdperk zijn eigen gebouwen
- Sociale, economische, religieuze en technologische factoren
- Verhalen achter beroemde bouwwerken
- Vooruitblik: duurzaam en toekomstbestendig bouwen